

„ΙΟΝΗ“

«Δράμα εις πράξεις τρεῖς»

Συγγραφέας : Χρ. Δαραλέξης

Ένας μύθος γιά νά πλασθῆ σέ σκηنيκὸ ἔργο πρέπει νά κλεινῆ κάποια δράση καὶ κάποιο ξετύλιγμα, πού νά στέκεται σέ ἰσορροπία μὲ τὰ γεγονότα καθὼς φανερώνονται στὴ ζωὴ. Κ' ἐξὸν ἀπ' αὐτὸ ὁ μύθος πρέπει νά δείχνηται σὰν κάτι σύνθετο, γιά νά μπορέτῃ ὁ συγγραφέας νά πλέξῃ συναμεταξύ τους τὰ γεγονότα αὐτὰ καὶ νά φτάσῃ φυσικὰ καὶ ἀβίαστα στὴν κάθαρση. Ὅταν ἡ ἰσορροπία λείπει καὶ λείπει κ' ἡ συνθετικότητά δὲν ἀπομένει παρὰ μιὰ ξερὴ δῆγηση, πού ὁ συγγραφέας μποροῦσι νά τὴ γράψῃ σέ πεζὸ λόγο. Ἄμὰ εἶναι μακριὰ ἀπὸ μιὰ μικρὴ ἱστορία τὰ δραματικὰ στοιχεῖα, ποιὸς ὁ λόγος νά ντυθῆ αὐτὴ τὴ δραματικὴ φόρμα :

Ένα σύντομο δηγηματάκι κ' ἡ «Ἰόνη» τοῦ κ. Χρ. Δαραλέξη, πού μόνο δύο πρόσωπα φανερώνονται σ' αὐτό. Ἡ ὁμορφὴ καὶ ἀνειροπλέχτρα Ἰόνη πού ἀγκυρᾷ τὸν εὐγενικό νέο Φίλιππο ἀνγκάζεται ἀπὸ οἰκονομικοὺς λόγους νά παντρευτῆ ἕναν πλούσιο Ἀλεξανδριανὸ ἔμπορο μπαμπακιοῦ. Ὁ Φίλιππος πιστεύει πὼς ἡ τέτοια ἀγάπη ποτὲ δὲ θά λησμονηθῆ. Κι ὅταν ὕστερα ἀπὸ δύο χρόνια ξανανταμῶνῃ τὴν Ἰόνη, μὲ ξεφυλλισμένους τοὺς πόθους καὶ μαραμμένα τὰ παλιὰ της ὄνειρα, μὲ θολωμένη τὴν ψυχὴ, πού ἡ γαλήνη, ἡ εὐτυχία κ' ἡ μονοτονία τῆς πλούσιας ζωῆς τὴν νέρωσαν, συλλογίζεται πὼς αὐτὸς εἶναι ἡ ἀφορμὴ γιὰτὶ δὲν εἶχε τὸ θάρρος νά ἐνώσῃ τὴ ζήση του μὲ τὴν εὐγενικὰ κόρη καὶ νά παλαίψῃ τὸ σκληρὸ ἀγῶνα τῆς ὑπαρξῆς μέσκα στὸν κόσμον πλατῆ της. Ἡ τέτοια ἐνοχὴ του λοιπὸν σ' ἕναν τότε σπαρχτικὸ ψυχικὸ θάνατο, τονὲ βιάζει νά σκοτωθῆ μὲ τὸ ἴδιο του τὸ χερί.

Ὁ Φίλιππος εἶναι ἕνας ἰδεολόγος πού ὄλο τὸν κόσμον τονὲ βλέπει μέσκα σ' ἕνα μαγνάδι ὄνειρου, ἕνας ποιητὴς πού ἐρωτεμένος εἶναι μὲ τὰ ἴα, πού ἡ ζήση του ὄλη πῶς παρουσιάζεται λουλουδίνη. Τὴ ζωὴ τὴν ἀληθινὴ δὲν τὴ βλέπει. Καὶ στὴν ἀρχὴ ἀκόμα τοῦ δραμάτου πού πλέει μέσα στὴν ἀγάπη τῆς Ἰόνης, ὅσο καὶ στὸ τέλος πού βλέπει τὴν ἀγάπη αὐτὴ σβυσμένη εἶναι ὁ ἴδιος μονοκόματος καὶ

ἀλύγιστος ἰδανιστὴς, πού τῆς ζωῆς τὸ ξετύλιγμα περνᾷ ἀπὸ πάνου του δίχως νά τὴν ἀγγίξῃ μὲ τὸ σκληρὸ του καὶ σπαρταριστὸ του μάθημα. Χάνει τὴ νιότη του θαμάζοντας ὄλοένα τὰ ἴα, στήνοντας βωμούς, φτιάνοντας θρόνους, ἀνεβάζοντας ἐκεῖ τὴν ἀγαπημένη του, μὲ τὴν ἴδια ἀφροντισιὰ καὶ ἀγαθότητα πού τὰ παιδάκια παίζουν τίς κοῦκλες. Εἶναι τύπος πού μπορεῖ νά σταθῆ μόνο στὴ δικὴ μας ψεύτικη ζωὴ καὶ μάλιστα στοὺς κύκλους τῆς καλῆς λεγόμενης τάξης. Ἀποτέλεσμα τῆς γύρο μας μπαγαμποντιάς, τῆς ἀνάποδης κοινωνικῆς ἀνατροφῆς, καὶ τῆς ἀταίριαστης μὲ τὴ φύση κοινωνικῆς ἀντίληψης πού μᾶς σφιγγεῖ, μὲ τὰ ἀστικὰ ἰδανικά πού θρέφουν τὴ νεολαία μας.

Ἡ Ἰόνη εἶναι καὶ αὐτὴ μιὰ ἀδύναμη ψυχούλα, πού ἔζησε στὸν περιωρισμένο γύρο τοῦ σπιτιοῦ της, δίχως κανένα ἀντίκρουσμα μὲ τὴ γριά Ζωή. Εὐγενικὰ μὰ ἀδειανή, ποιητικὴ μὰ χωρὶς θέρημα, ἕνα πλάσμα ἀγαθὸ καὶ ἀπλαστο, ἕνα κλαρί μὲ μαραμμένα φύλλα πού μὲ τὸ πρῶτο φύσημα ξεγυμνώνεται.

Καὶ οἱ δύο ἥρωες κοντολογίης δὲν ἔχουνε βάθος. Τους λείπει ἡ στέρια ζευγραφία ἀπὸ μέρος τοῦ συγγραφέα. Ἄγνωρα πολλὰ πράματα μνήσκουν γιά τὸ θεατῆ, πού δὲν τὰναπληρώνουν τὰ ὄνειρα, οἱ λυρισμοί, καὶ τὰ πλούσια καλαθία τῶ μενεξέδων. Οἱ πράξεις, οἱ σκηνές, οἱ κουβέντες, οἱ φράσεις, ξεκάρφωτες. Τ' ἄλλα πρόσωπα πού μπαίνει ὁ συγγραφέας στὸ ἔργο του ξένα καὶ ἀπὸ τὸ δράμα καὶ ἀπὸ τὸ μῦθο, μόνο καὶ μόνο γιά νά δικαιολογήσουν τὴ σκηنيκὴ οἰκονομία. Μὰ οὔτε καὶ αὐτὴ ὑπάρχει πουθενά.

Ὁ κ. Δαραλέξης ἔγραψε δράμα ρομαντικὸ. Ξέχασε πὼς ἡ σημερινὴ μας ἐποχὴ δὲ σηκώνει τέτοια πλάσματα. Μὰ καὶ τὸ ρομαντισμὸ πού θέλησε νά δώσῃ, δὲν μπόρεσε νά τονὲ πιάσῃ ἀπὸ τὴν ὄψη πού ἔπρεπε. Ὑπάρχει περίσταση πού ὁ ρομαντισμὸς φανερώνεται βαθῆς καὶ λαμπερόχρωμος ἀπὸ ἕνα δυνατὸ συγγραφέα. Μὰ ὁ ψεύτικος ὑπερλυρισμὸς καὶ ὁ μονολογικὸς στόμφος εἶναι πιὰ πράματα τοῦ παλιοῦ καιροῦ γιά τὸ θέατρο. Ὅπου καὶ ἂ γυρίσουμε τὰ μάτια, βλέπουμε πὼς ἡ ζωὴ ἀπὸ τὴν πιὸ πραγματικὴ της καὶ χοντρή της ὄψη εἶναι ἐκεῖνη πού μπορεῖ νά δώσῃ στὸ ξετύλιμά της τὴν πιὸ βαθιὰ καὶ τὴν πιὸ ἀψηλὴ συγκίνηση. Γιατὶ ὁ ἀνθρώπος εἶναι ἕνας. Ψυχὴ καὶ σάρκα. Ὅποιος ἔτσι δὲν τότε νοιώσῃ παραγνωρίζει τὴ φύση καὶ ξεπέφτει στὶς φιλοσοφικὲς κατηγορίες, καὶ ἀκόμα ξετοπίζει ἀπὸ τὸ θρόνον πού τῆς ἀξίζει τὴν Ποίηση τὴν ἴδια, εἴτε λυρικὴ εἴτε δραματικὴ.